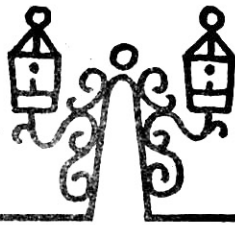

Kuninkaallista Panu oopperaa

Tuonnoisilla matkoillani mailla ja merillä jouduin jopa oopperaan. Tapahtui Kööpenhaminassa. Siinä ei sinänsä ole mitään ihmeellistä, sillä en toki ole mikään Vihtori Vuorenkai-ku, jota Klaara puettaa ja kul-jettaa. Mutta eipä ole matka-kumppaninikaan mikään Klaara! Vapaaehtoisesti me siis mo-lemmat päätimme kunnioittaa läsnäolollamme kuninkaallisen teatterin vanhaa näyttämöä, Det kongelige Teater, Gamla Scene.

Päätös teatteriin menosta syntyi oikeastaan spontaanisti, kun eräänä kevätkesäisenä il-tana kävelimme sinänsä koke-misenarvoisia kävelykatuja pit-kin ja poikin ja jouduimme yh-täkkiä silmikkäin itsensä Hol-bergin ja Öelenschlagerin kanssa. Nämä Tanskan kirjalli-suuden maailmankuulut klassi-kot vartioivat korotetuilla istui-millaan Tanskan kansallinäyt-tämön pääportaikkoo. Julisteis-ta selvisi, että seuraavana päi-vänä olisi ohjelmassa itse Tos-ca, Giacomo Puccinin maail-mankuulu ooppera.

Muistin tietenkin ensi vierai-luni samassa talossa. Se ei ol-lutkaan mikä hyvänsä teatte-rissakäynti, sillä ensiksikin ky-symys oli kuulun Figaron ensi-illasta ja toiseksi hankkiutumise-ni tähän loppuunmyytyyn il-taan oli osoitus ainakin kiitettä-västä sisusta. Musikaalisesta intohimosta en uskalla puhua, mutta jo nuorena toimittajana totuttauduin siihen, että kun journalisti on päättänyt mennä jonnekin, hän myös menee.

Tapahtui 33 vuotta sitten. Omaista mielestäni olin jo sil-loin vanha sanomalehtimies. Olin kotimatalla Amsterda-mista maailman "Ynnien" ur-heilukongressista ja kiinasin tutuksi tulleen kööpenhamina-laispojan luona. Huomasin, et-tä "kongeligessa" oli tuo mai-nittu ensi-ilta, minkä johdosta toverini ryhtyi soittelemaan nu-merosta toiseen. Turha toivo. Varmimmaksi vakuudeksi vas-tattiin hänelle viimeisimmästä paikasta, että loppu-slut, ei edes kuningas voisi enää saada lippua. Onhan kumma, sanoin suomeksi, ruotsiksi ja saksaksi, ja pyysin opastusta teatteriin.

Muistan, että minut teatteri-talossa neuvottiin toisen luota toisen luo. Saattoi lopulta olla isokin herra se, joka antoi ar-von suomalaisen sanomalehti-miehen sinnikkyydelle. Ilta oli auttamattomasti loppuunmyy-ty, palojärjestys kielsi ehdotto-masti siirtämistä sisälle yhtään ainoata ylimääräistä tuolia, mutta jos herra suostui seiso-maan, niin olla hyvä. Sen he mielellään sallivat. Herra suos-tui. Tietenkin olin onnistunut tekeytymään tärkeäksi, mutta saattoi kaikki johtua myös suo-malaisympäristöistä. Meillä suomalaisilla oli ja on Tanskas-sa hyvä nimi. Vuonna 1948 matkustavia journalistejakaan ei vielä ollut vaivaksi asti.

Illan tullen siis marssin kat-somaan ja kuulemaan Figaroa. Vahtimestari opasti minut si-sään permannon käytävälle ja Figaron häät saattoivat alkaa. Kuolemakseni en vain mulsta,

istuiko joku myös kuninkaalli-
sessa aitiassa.

Ensimmäisellä väliajalla poistuimme auloihin. Sattumoi-sin huomasin, että keskeltä etu-riviä lähtenyt harmaahapsinen lady ja hänen nuori seurana-i-sensa purjehtivat vaatenaula-kolle ja ottivat vaatteensa. Seu-rasin heitä katseellani ja var-mistuin, että he todella poistui-
vat. Menin kohteliaan kaluna-herran puheille ja selostin ha-vaintoni. Kun kello soi eivätkä rouvat palanneet, salli vahti-mestari minun istuutua keskel-le etupenkkiä. Se oli palkka pe-räänantamattomuudestani.

Olimme nyt vaatimattomia ja ostimme liput toiseksi ylimmä-le "piippuhyllylle", jota muis-taakseni mainittiin toiseksi parveksi. Sieltä katsottuna näytti permannon ja meidän välissä kylläkin olevan kolme parveketasoa, jos en nyt vallan

väärin muista. Ratkaisumme ei johtunut vain tarkasta markas-ta (= kruunusta), vaan siitä, et-tä — kaikella kunnioituksella! — oopperalaulusta on tunne-tusti vaikea saada selvää, min-kä lisäksi tanskan kieli laula-mattakin käy hepreasta. Turha siitä oli maksaa. Ja näinhän oli. Välillä jo luulin, että pari pää-herroista lauloi italiaksi. Voisi-kohan tämän arvosteluni käsit-tää kiitokseksi! Tapahtuu ni-mittäin Italiassa.

* * *

Monen kerroksen läpi ulottu-
van salin akustiikka on loistava ja näkyvyys hyvä.

Tosca oli jokseenkin loppuunmyyty, mutta kuninkaalli-nen aitiio oli, valitettavasti tyh-jä. Ymmärsimme sen hyvin,

Tanskan kirjallisuuden kultakauden klassikot Holberg ja Öelenschlager vartioivat Det kongelige Teateria Kööpenhaminassa. Etualalla suuteleva nuoripari harjoitteli ohjauksetta elämänsä draamaa varten. Panun kuva.

koska kruununprinssillä oli juu-ri edellisenä päivänä ollut "rip-pikset", ja toisena päivänä oli tietysti naapurit ja lähiystävät kutsuttu kahville.

* * *

Upeat olivat myös "kongeli-gen" puitteet. Ollapa mahdolli-suus näyttää tässä värikuvalla, miltä kunnianarvoisa vanha sali näytti sieltä 20. kruunun kor-keudelta katsottuna! Nykyai-kainen lukija on kuitenkin näh-nyt vastaavanlaisia värikuvia, joten sopii valita niistä upeim-mat muisteltaviksi. Toki kauniit katsella ovat omatkin kansallis-näyttämömme, Kansallisteatte-ri ja Kansallisooppera, mutta niiden jälkeenkin kannattaa kyllä käydä kokemassa ah-elämys Det kongelige Teateris-sa. Menimme hyvissä ajoin ja kävelimme kaikkien kerrosten kaikki aulat ja käytävät ja tut-kimme kaikki maalaukset ja pystit.

* * *

Oman parveketasomme puf-fetin seinä kiersi maalaussar-ja, joka esittää kohtauksia Hol-bergin Jeppe Niilonpojasta. Jou-duimme siinä keskusteluihin erään ystävällisen ikämiehen kanssa ja ystävällisiä ihmisiä Tanska on täynnänsä. Tätä herraa tuntui ilahduttavan va-kuutukseemme, että Jeppe ja Holberg kyllä hyvin tunnetaan myös Suomessa.

* * *

Seuraavan kerran Kööpen-haminaan päästessäni toivon saavani tilaisuuden nähdä täs-sä historiallisessa talossa jon-kin Tanskan omaan klassilli-seen ohjelmistoon kuuluvan kappaleen, joko kuvamme ku-vapatsaiden edustamalta kul-takaudelta tai omalta ajaltam-me, tietysti mieluummin Kaj Munkia!